

HT-prisen 2019

Komiteen har hatt mange gode bidrag å velge mellom i 2018 årgangen av Historisk Tidsskrift. Valget falt til slutt på en artikkel om økonomisk politikk og statlig eierskap i etterkrigsårene.

Artikkelen tar for seg Høyres standpunkter til etableringen av statlige selskaper innenfor kraftintensiv metallindustri i den tidlige etterkrigstiden og i oljenæringen omkring 1970. Artikkelforfatterne argumenterer for at Høyre talte sterkt for statlig industrieienskap i viktige saker fordi de satte nasjonale interesser først. Slik gir artikkelen en ny fortolkning av konservative holdninger til forholdet mellom stat og marked. I stedet for det tradisjonelle bildet av Høyres statsfrykt og markedsbegeistring viser forfatterne hvordan mye mer nyanserte holdninger gjorde seg gjeldende. Artikkelen gir et godt bilde av Høyres eierskapspolitikk og nyliberal tenkning, og får frem hvor underkommunisert Høyres tilnærming til statlig eierskap har vært.

Produksjonsvekst og industrialisering preget de overordnede mål for norsk økonomisk politikk i tidlig etterkrigstid og artikkelen presenterer et godt og utfyllende bilde av hvordan Arbeiderpartiet og Høyre kom til å støtte statens rolle som kompenserende entreprenør. Der politisk polarisering tidligere har skapt en dikotomisk forståelse av forholdet mellom stat og marked i økonomisk-politisk tenkning, tegner denne artikkelen et forfriskende nyansert bilde ved å fremheve lengre historiske linjer med skiftende holdninger og ved å sette norsk konservatisme inn i en videre europeisk kontekst.

Artikkelen er godt basert i nyere forskning og gir et detaljert bilde av norske myndigheters behov for kravet om nasjonal kontroll i etableringen av statlige oljeselskaper. Forfatterne viser i sin analyse hvordan Høyres syn på statsdrift bestod i mer enn å bare "stabbe imot" og la seg trekke med i sosialdemokratisk retning. En særlig styrke ved artikkelen er at den får godt frem hvordan merkelapper som «konservativ» og «sosialdemokratisk» har vært sterkt skiftende.

Analysen er nyskapende ved å sette det norske Høyres holdninger inn i et større bilde av tidlig europeisk nyliberalisme i samme tidsrom. Dermed utfordres vår tids vanlige forståelse at av nyliberalismen innebærer uforbeholden støtte til frie markeder og «laissez faire». Samtidig åpner dette for en diskusjon av forholdet mellom konservatisme og nyliberalisme som gir nye innsikter i økonomisk-politisk tenkning på høyresiden.

Årets HT-pris går til Håvard Brede Aven og Ola Innset for artikkelen «Konservatisme, nyliberalisme og statsdrift. Høyres syn på statseid industri 1945-1981».

Marianne Neerland Soleim og Karen Arup Seip